

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH320009
NAZWA
OBSZARU Jeziora Szczecineckie

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH320009	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Jeziora Szczecineckie

1.4. Data opracowania 2001-03	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2004-04
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2008-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2021-12
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 14 października 2021 r. w spr. soo Jeziora Szczecineckie (PLH320009)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
16.5997

Szerokość geograficzna
53.8275

2.2. Powierzchnia [ha]:

6479.19

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL42	Zachodniopomorskie
------	--------------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3130			2.19		G	C	B	C	C
3140			701.18		G	C	C	C	C
3150			473.62		G	A	C	B	B
3160			23.34		G	A	C	A	B
6430			6.48		M	D			
6510			125.85		M	B	C	B	C
7110			34.05		G	A	C	B	A
7120			60.51		G	B	C	B	B
7140			11.09		G	A	C	C	B
9110			236.01		G	B	C	B	C
9130			691.23		G	A	C	A	A
9160			124.77		G	A	C	B	C
9190			27.14		G	C	C	C	C
91D0			617.72		G	B	C	C	B
91E0			196.77		G	B	C	B	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.

- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze					Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C	
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja
A	1188	Bombina bombina			p				P	P	C	B	C
M	1337	Castor fiber			p				C	DD	D		
I	1042	Leucorrhinia pectoralis			p				P	P	C	B	C
M	1355	Lutra lutra			p				C	P	C	B	C
I	1060	Lycaena dispar			p				P	P	C	B	C
F	1145	Misgurnus fossilis			p				P	DD	D		
I	1037	Ophiogomphus cecilia			p				P	P	C	B	C
F	5339	Rhodeus amarus			p				P	DD	D		
A	1166	Triturus cristatus			p				P	P	C	B	C
I	1032	Unio crassus			p				P	DD	D		

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Pokrycie

Klasa siedliska przyrodniczego	[%]
N23	0.42
N17	26.44
N19	26.63
N06	17.03
N16	8.16
N10	4.67
N12	16.66
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Wyróżniający się pod względem różnorodności biologicznej fragment strefy morenowej Pomorza, o urozmaiconym krajobrazie, stanowiący miejsce koncentracji unikatowych gatunków i siedlisk przyrodniczych. W skład obszaru wchodzi między innymi:

- Torfowisko Kusowskie Bagno - jest jednym z lepiej zachowanych torfowisk wysokich w Polsce (kompleks siedlisk 7110, 91D0). Północna część torfowiska zachowała postać klasycznego kopułowego torfowiska bałtyckiego z bezleśną częścią centralną. Południowa część była eksploatowana, jednak potorfia szybko zarastają się i regenerują.
 - Jezioro Wielatowo - przylegające do w/w torfowiska jezioro, dawniej lobeliowe, dziś klasyfikowane jako eutroficzne (3150).
 - Kompleks buczyn (9110) na pd-zach od jez. Wielatowo - w porównaniu z innymi buczynami regionu jest szczególnie istotny dla zachowania różnorodności biologicznej.
 - Niewielkie jeziorko bez nazwy ok 2 km na pd. od Kusowa - unikatowe w skali całego Pomorza stanowisko siedliska 3130!
 - Brzezińskie Bagno - kompleks borów i brzezin bagiennych (91D0) z jeziorkami dystroficznymi (3160), porastający torfowisko wysokie typu bałtyckiego.
 - Otoczenie jeziora Trzebiechowo - kompleks łąk (9160) istotnych dla zachowania różnorodności biologicznej, a także płaty świeżych łąk uzupełniające zróżnicowanie siedlisk.
 - Jezioro Wierzchowo - dobrze wykształcone jezioro ramienicowe (3140).
 - Torfowisko Wielkie Błoto na pd. brzegu jez. Wierzchowo, pozostałość torfowiska wysokiego typu bałtyckiego; dziś kompleks boru bagienno (91D0) i torfowisk przejściowych (7140) w regenerujących potorfach.
- 43% obszaru leży w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu "Jeziora Szczecineckie" (16 573,2 ha; 1975). Torfowisko Kusowo uznano za rezerwat przyrody Bagno Kusowo (326,56 ha; 2005), a jego północny fragment - za użytek ekologiczny.

4.2. Jakość i znaczenie

Torfowisko Kusowskie Bagno stanowi jedno z lepiej zachowanych i cenniejszych torfowisk wysokich typu bałtyckiego w Polsce. W połączeniu z sąsiadującym lobeliowym jeziorem Wielatowo i kompleksem Buczyn Wielatowskich, zachodnia część obszaru stanowi jeden z najcenniejszych obiektów przyrodniczych Pomorza Zachodniego. Duże jezioro Wierzchowo w części wschodniej stanowi unikatowy przykład jeziora mezotroficznego z roślinnością zarówno rdestnicową, jak i ramienicową. Obszar jest miejscem występowania unikatowych osobliwości florystycznych; np. miejscem koncentracji stanowisk grążela drobnego, *Nuphar pumila*, złoci pochwolistej *Gagea spathacea* czy welnianeczki darniowej *Trichophorum caespitosum*. Obszar skupia na niewielkiej powierzchni niemal wszystkie elementy przyrody typowe dla Pomorza Zachodniego.

Występują następujące typy siedlisk przyrodniczych:

3110 Jeziora lobeliowe - UWAGA: Siedlisko czeka na akceptację zmiany statusu przez Komisję Europejską. Wiążące zapisy co do kwalifikacji jako przedmiot ochrony znajdują się w punkcie 3.1.

3130 - Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea*

Siedlisko zanotowane w obszarze w jednym miejscu, nad małym jeziorkiem śNa Wróblaś na pd. od Kusowa. Jest uzależnione od wahań poziomu wody jeziora. Szczegółowe uwarunkowania występowania siedliska w tym miejscu wymagają pogłębienia rozpoznania. Siedlisko stwierdzone w inwentaryzacji przyrodniczej w 2003 r., podczas badań terenowych w 2011 r. potwierdzono jego utrzymywanie się w tym miejscu. Jako gatunek charakterystyczny występuje *Carex bohemica*. To niepozorne zbiorowisko jest rzadkie na Pomorzu, dlatego nawet pojedyncze stanowisko w obszarze jest znaczące dla regionalnej różnorodności biologicznej.

3140 - Twardowodne oligo- imezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic *Charatea*. Taki charakter ma jezioro Wierzchowo, w którym stwierdzono występowanie podwodnych łak ramienicowych zwłaszcza w zachodniej części jeziora - w plosie centralnym, w części na wsch. od półwyspu z grodziskiem k. Grąbczyna i na wsch. wzdłuż brzegu północnego, w zatoczce na zach. od grodziska, w zatoczce przy Wielkim Błocie i w całym plosie zachodnim. Ramienice zajmują ok. 16% litoralu jeziora. Występują fragmenty dna żwirowego i kamienistego, a także kamieniste odcinki brzegów. Stan ekologiczny jeziora był badany w 2009 r. przez WIOŚ i został oceniony jako stan "poniżej dobrego", przede wszystkim ze względu na zakwity sinicowe w plosie od strony Starego Wierzchowa. Jezioro, jedno z większych i bardziej zróżnicowanych na Pomorzu środkowym, stanowi cenny obiekt przyrodniczy. Jest ważnym i cennym obiektem dla turystyki wędkarskiej, a także miejscem rekreacji (w literaturze wskazywane jest jednak występujące latem przekroczenie chłonności rekreacyjnej strefy brzegowej w rej. Orawki).

3150 - starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki ze zbiorowiskami *Nympheion*, *Potamion*
Tu zalicza się większość jezior obszaru (wszystkie nie wymienione pod innymi typami siedlisk - 12 jezior). Do najciekawszych należą eutroficzne plosa jeziora Wierzchowo, a także kompleks jezior Jeziorki-Szmalc (Czerwone), z których podawano występowanie bardzo rzadkiego grążela drobnego. Cenne jest też jezioro Wielatowo, okolone buczynami i torfowiskami, które dawniej było jeziorem lobeliowym. Stan siedliska jest zróżnicowany, choć generalnie dobry. Jezioro Wierzchówko, bardzo silnie eutroficzne, zarasta roślinnością wodną (dom. osoka aloesowata), jest to siedlisko dla kolonii mowy śmieszki. Liczne i dobrze zachowane jeziora tego typu stawiają obszar na miejscu znaczącym dla zachowania tego typu siedliska przyrodniczego.

3160 - Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne

Tu należy jezioro Martwe, jeziorko w oddz. 381, w kompleksie Brzezińskiego Bagna oraz maleńkie jeziorko w oddz.310d Bagna Kusowo i kilka innych akwenów rozproszonych w kompleksach torfowych. Charakter pośredni między jeziorem eutroficznym a dystroficznym (3150/3160) ma jezioro Brzešno przylegające do Bagna Kusowo. Jeziorka dystroficzne w obszarze są - z nielicznymi wyjątkami - dobrze zachowane. Jest to typ ekosystemu bardzo wrażliwy na presję, np. nawet mało intensywne wydeptywanie torfowych brzegów, próby zarybiania, wędkowanie. Obszar stanowi istotne miejsce występowania tego typu siedliska w Polsce.

6510 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie

Występują w okolicy Trzebiechowa, Kusowa, Wierzchowa, Drężna, Grąbczyna. Płynne przejście do łąk wilgotnych. Różnorodność florystyczna jest umiarkowana, jednak na łąkach w okolicy Trzebiechowa występują bogate populacje pierwiosnki lekarskiej *Primula veris*. W większości są skutecznie utrzymywane przez koszenie i takie podejście powinno być kontynuowane.

7110 - torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)

Tu należy kopała Bagna Kusowo, która stanowi prawdopodobnie najlepiej wykształcone i zachowane torfowisko wysokie w Polsce. Torfowisko jest w dobrym stanie, choć dość silnie zarasta sosną. Obecność sosny nie wydaje się jednak przejawem groźnej dla torfowiska ekspansji, ale raczej zjawiskiem normalnym i naturalnym (stabilna populacja). Siedlisko jest we właściwym stanie ochrony, co potwierdza też prowadzony od 2010 r. monitoring uwodnienia za pomocą 3 automatycznych rejestratorów. Obszar ma kluczowe znaczenie dla ochrony tego typu siedliska w Polsce.

7120 - torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji

Tu należą regenerujące się potorfia na Bagnie Kusowo i Wielkim Błocie k. Wierzchowa. Procesy regeneracji są żywe, a uwilgotnienie, zwłaszcza na Bagnie Kusowo, dobre, co potwierdza także prowadzony w sposób ciągły monitoring poziomu wody (rejestrator automatyczny). Rozległe regenerujące się potorfia w obszarze to unikat w skali Pomorza (jeden z zaledwie kilku obiektów tego typu, w których zachodzi taka regeneracja). Obszar ma ważne znaczenie dla ochrony tego typu siedliska.

7140 - torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzeria-Caricetea)

Są reprezentowane w większości przez drobne obiekty rozproszone w kompleksach buczyn. Stan różny - od zachowanych w stanie właściwym po zniekształcone (najczęściej przez eutrofizację i ekspansję situ *Juncus effusus* lub przez zarastanie brzozą i olszą). Na Brzezińskim Bagnie i bagnie Kusowo, a także przy innych jeziorach dystroficznych, siedlisko występuje na brzegach znajdujących się tam jeziorok torfowych, mając charakter pływającego pła. W tych obiektach jest zachowane w stanie właściwym (FV). Poza tym siedlisko występuje w mokrych, naturalnych sadzawkach torfowych na śKopule IIś Bagna Kusowo, gdzie stanowi składnik kompleksu unikatowo tu wykształconej roślinności wysokiego torfowiska bałtyckiego, a także w otoczeniu jeziora torfowego w zach. części rezerwatu. Charakterystyczne jest występowanie unikatowych, chronionych gatunków, jak rosiczka długolistna *Drosera anglica*, bagnica torfowa *Scheuchzeria palustris* i turzyca bagienna *Carex limosa*. Te płaty siedliska są zachowane w stanie właściwym (FV). Obszar ma ważne znaczenie dla ochrony tego typu siedliska.

7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion* - UWAGA: Siedlisko czeka na akceptację zmiany statusu przez Komisję Europejską. Wiążące zapisy co do kwalifikacji jako przedmiot ochrony znajdują się w punkcie 3.1.

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak turzycowisk i mechowisk - UWAGA: Siedlisko czeka na akceptację zmiany statusu przez Komisję Europejską. Wiążące zapisy co do kwalifikacji jako przedmiot ochrony znajdują się w punkcie 3.1.

9110 kwaśne buczyny i 9130 żyzne buczyny

Buczyny to dominujący składnik szaty leśnej obszaru. Charakter żyznych buczyn mają zwłaszcza buczyny w kompleksie na zach. od jez. Wielatowo (leśnictwo Dałęcino) oraz na pn. od jez. Trzebiechowo, podczas gdy od wschodniej strony jeziora (leśnictwo Sokolnik) występują buczyny kwaśne. Mniejsze fragmenty są także rozproszone w innych miejscach obszaru. W zdecydowanej większości są to lasy gospodarcze podlegające gospodarce leśnej, tylko dwa małe płaty znalazły się na terenie rezerwatu Bagno Kusowo. Stan większości płatów został oceniony jako niezadowolający, głównie z powodu uproszczenia struktury i juwenalizacji (młodniki po rębni częściowej lub przerzedzone stare drzewostany w trakcie rębni częściowej), nikłych zasobów rozkładającego się drewna oraz obecności gatunków obcych geograficznie (daglezja, modrzew, świerk) i ekologicznie (sosna). Mimo to, jest to ważny w skali Pomorza kompleks buczyn i obszar jest znaczący dla zachowania tego typu siedliska.

9160 grąd subatlantycki

Zbiorowisko leśne rozpowszechnione szczególnie w strefie brzegowej jezior; znaczące powierzchnie w okolicy Trzebiechowa, nad jeziorem Trzebiechowo i Stawami Brzešno, nad jeziorem Jeziorki, od pn. jeziora Wierzchowo, w parku w Grąbczynie - często cenne florystycznie (z występowaniem kokoryczy, wawrzynka wilczyko, pierwiosnki lekarskiej, zerwy kłosowej, fiołka przedziwnego, złoci pochwolistnej, zawilca żółtego. Około połowa zasobów znajduje się w zarządzie Lasów Państwowych, a reszta należy do innych właścicieli. Stan płatów jest różny; do najlepiej zachowanych grądów należy dawny park w Grąbczynie, płaty nad jeziorem Trzebiechowo i Jeziorki są zwykle w stanie niewłaściwym lub złym w wyniku juwenalizacji, wprowadzenia nadmiernej ilości buka, zdominowania drzewostanu przez brzozę lub gatunki obce geograficznie i ekologicznie (modrzew, świerk, sosna). Mimo to, zasoby w obszarze są ważne w skali regionalnej.

9190 - Kwaśne dąbrowy

Występują w obszarze w formie kilku niewielkich, ale dobrze wykształconych i jednak znaczących płatów, skupionych w kompleksie leśnym otaczającym Bagno Kusowo. Mają charakter lasu dębowego z trawiasto-czernicowym runem, kilka płatów to małe, ale cenne starodrzewia.

91D0 - Bory i lasy bagienne.

Zajmują w obszarze duże powierzchnie, skupiając się głównie na terenie Lasów Państwowych: w dużych kompleksach Bagna Kusowo, Brzezińskiego Bagna, Wielkiego Błota k. Wierzchowa oraz (głównie w formie brzezin bagiennych) w małych zagłębieniach terenowych wśród buczyn. Są dobrze wykształcone, jednak niemal wszędzie przesuszone, co zmusza do uznania ich stanu za zły bądź niewłaściwy. Mimo to, tak duże kompleksy tego siedliska są unikatem w skali przynajmniej regionalnej.

91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe

Występują tu głównie na brzegach jezior, rozproszone w całym obszarze. Budują na długich odcinkach strefę brzegową jezior, niekiedy mają charakter przejściowy do olsów. Część zasobów jest zarządzana przez Lasy Państwowe, jednak istotne pasma łęgów stanowią też ewidencyjnie część działek jeziornych w zarządzie marszałka województwa. Stan zachowania jest różny: wiele płątów jest bardzo dobrze zachowanych, inne są zjuwenalizowane, pozbawione martwego drewna, albo zniekształcone przez wydeptywanie i zaśmiecanie związane z penetracją przez ludzi stref brzegowych jezior. Zasoby w obszarze są znaczne lecz nie wybitne - istotne, ale nie wyróżniające się w skali regionu.

Występują następujące gatunki z zał. II dyrektywy siedliskowej:

032 skójką gruboskorupowa *Unio crassus*

Gatunek nie podawany dotychczas w SDF obszarze. Jednak podczas prac nad niniejszym planem, odnaleziono informację lieturową o jego występowaniu w obszarze (w kanale między jez. Wierzchowo a Drężno) w inwentaryzacji przyrodniczej gminy (2003 r.). Ze względu na porę roku, nie udało się zweryfikować aktualnego występowania w terenie, jednak wobec powyższej informacji gatunek trzeba dodać do SDF, na razie z oceną D (ponieważ nie ma przesłanek do wyższej), a rozpoznanie aktualnego stanu jego populacji w obszarze zaplanowano jako działanie ochronne. Nie można wykluczyć znalezienia dalszych stanowisk i w konsekwencji konieczności uznania gatunku za przedmiot ochrony, ponieważ siedliska dla niego są dogodne. Przewidywanie gatunek wymaga ochrony, której zakres i tak pokrywa się z ochroną innych gatunków i siedlisk przyrodniczych występujących w obszarze.

1060 czerwonończyk nieparek *Lycaena dispar*

Stale odnotowywany na wilgotnych łąkach obszarze. Związany ze szczawiem, który jest rośliną pokarmową gąsienic. Wiedza o występowaniu gatunku w obszarze wymaga pogłębienia, co zaplanowano jako działanie ochronne.

1037 trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*

Ważka stale odnotowywana na ciekach obszarze - Goniej Strudze i Gwdzie. Związana z wodami płynącymi o naturalnym charakterze. Wiedza o występowaniu gatunku w obszarze wymaga pogłębienia, co zaplanowano jako działanie ochronne.

1042 zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*

Gatunek występuje w obszarze na co najmniej kilku stanowiskach (2 udało się nanieść na mapę), znajduje tu dogodne siedliska w szuwarach jezior, zwł. dystroficznych, jest odnajdywany niezależnie od siebie przez różnych specjalistów. Mimo konieczności pogłębienia rozpoznania, obecna wiedza wystarcza do uznania, że obszar jest dla niego znaczący. Dlatego proponuje się dodanie gatunku do SDF.

1188 kumak nizinny *Bombina bombina*

Gatunek występuje w oczkach wodnych (stanowiących miejsca rozrodu), koncentrując się w okolicach Kusowa i Brzeźna. Istotnym miejscem występowania są stawy i oczka w Brzeźnie, a największe skupienie kumaków zanotowano w małym śródleśnym oczku na pd. od Kusowa.

1166 traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*

Gatunek występuje w oczkach wodnych (stanowiących miejsca rozrodu), rozproszony na całym obszarze..

1337 bóbr *Castor fiber*

Wprawdzie skartowano tylko 1 stanowisko, ale z dyskusji Zespołu Lokalnej Współpracy wynika, że populacja bobra w obszarze jest ponadprzeciętnie liczna i że istotnie oddziałuje on na ekosystemy i użytki łąkowe. Te przesłanki skłaniają do skorygowania ocen w SDF. Dokładne rozmieszczenie w obszarze i sposób wykorzystania przestrzeni (miejsca żeru, nory, ew. żeremia) wymaga pogłębienia rozpoznania, co zaplanowano jako działanie ochronne.

1355 wydra *Lutra lutra*

Gatunek obecny w obszarze, prawdopodobnie we wszystkich jego wodach. Dokładne rozmieszczenie w obszarze i sposób wykorzystania przestrzeni (terytoria, nory, baza pokarmowa) wymaga pogłębienia rozpoznania, co zaplanowano jako działanie ochronne.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	A03.03		i
H	B02.04		i
L	A02.03		i
H	D01.02		b
M	J02.02		i
L	A04.01		i
M	A03.01		i
M	E03.01		i
M	A02.01		i
L	B01		i
L	K02		i
M	G05.01		i
M	B02.02		i
H	J02.01		i
M	J02		i
H	H01.08		i
M	F02.03		i
H	E01.03		i
M	B02.06		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	K02		i
L	G02.09		i
M	A03.03		i
L	A08		i
L	A04.02		i
L	B01.01		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne, O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	

	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1) Żukowski W. 1960. Roślinność naczyniowa okolic Szczecinka. PTPN, Prace Kom. Biol. 22(1): 3-74.2) Szmeja J. 1996. Rejestr polskich jezior lobeliowych. Fragm. Flor. Geobot. Ser. Polonica 3:347-367 3) Kraska M., Piotrowski R., Klimaszyk P. 1996. Jeziora lobeliowe w Polsce. Chrońmy Przyrodę Ojczyzn, 52.3:5-25 4) Kujawa-Pawlaczyk J., Pawlaczyk P. 2003. Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Szczecinek w zakresie szaty roślinnej i krajobrazu. Mscr. dla Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie. 5) Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie 2004. Waloryzacja przyrodnicza gminy Szczecinek - operat generalny 6) Kujawa-Pawlaczyk 2004. Dokumentacja przyrodnicza projektowanego rezerwatu „Kusowskie Bagno” Doradztwo i Ekologia Słupsk dla Klubu Przyrodników 7) Kujawa-Pawlaczyk 2004. Dokumentacja przyrodnicza torfowiska bałtyckiego „Wielkie Błoto k. Wierzchowa. Doradztwo i Ekologia Słupsk dla Klubu Przyrodników 8) Kujawa-Pawlaczyk J. 2004. Dokumentacja przyrodnicza torfowiska bałtyckiego „Brzezińskie Bagno” . Doradztwo i Ekologia Słupsk dla Klubu Przyrodników 9) Operat rybaki dla obwodu rybackiego Jeziora Wielimie na rzece Gwda nr 1., Przedsiębiorstwo Rybackie w Szczecinku, Szczecinek 2006 r.10) Pawlaczyk P. 2007. Plan lokalnej współpracy na rzecz obszaru Natura 2000 - PLH320009 Jeziora Szczecineckie. Ministerstwo Środowiska, Szczecinek - Borne-Sulinowo - Stawiska, 49 str.11) Pawlaczyk P., Kujawa-Pawlaczyk J., Stańko R., Gawroński A., Melosik I. 2007. Rezerwat przyrody 12) Cichoń M. 2008. Podatność na degradację stref brzegowych Pomorza Środkowego. Dokumentacja Geograficzna 2008, 37: 62-67. 13) WIOŚ. 2011. Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2008-2009. Wyd. WIOŚ w Szczecinie.14) Pawlaczyk P. 2012. Dokumentacja do Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Szczecineckie PLH320009. Klub Przyrodników. Mscr. wykonany na zlecenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie.15) Brodzicka P. i in. 2021. Raport oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia pn. „Budowa drogi S-11 na odcinku Koszalin – Szczecinek. Odcinek węzeł „Bobolice”/bez węzła/ - węzeł „Szczecinek Północ”/z węzłem/” wykonany na zlecenie Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad.16) Wojciechowska M. 2021. Dokumentacja fitosocjologiczna sporządzona w ramach inwentaryzacji florystycznej obszaru objętego inwestycją pn. „Budowa drogi S-11 na odcinku Koszalin – Szczecinek. Odcinek węzeł „Bobolice”/bez węzła/ - węzeł „Szczecinek Północ”/z węzłem/”.17) Waloch P. 2022. Wyniki lustracji terenowej przeprowadzonej w dniu 6 maja 2022 r. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	34.26	PL02	5.04		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL04	Obszar Chronionego Krajobrazu "Jeziora Szczecineckie"	*	34.26

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie
Adres:	Polska Teofila Firlika 20 71-637 Szczecin
Adres e-mail:	sekretariat.szczecin@rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒ Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Szczecineckie PLH320009 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2014 r. poz. 1652) Link: http://e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl/WDU_Z/2014/1652/akt.pdf Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 04 sierpnia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Płoni i Jezioro Miedwie PLH320006 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2017 r. poz. 3458) Link: http://e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl/WDU_Z/2018/2389/akt.pdf
☐ Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐ Nie	

6.3. Środki ochrony (opcjonalne)

Na torfowisku Bagno Kusowo zbudowano kilkanaście przegród blokujących odpływ wody rowami z torfowiska. Na torfowiskach bagno Kusowo (projekt LIFE „Ochrona wysokich torfowiska bałtyckich na Pomorzu”, projekt V osi PoIS „Kontynuacja ochrony wysokich torfowisk bałtyckich na Pomorzu”). Bory i brzeziny bagienne (91D0) występujące w lasach Nadleśnictwa Szczecinek, oraz niewielka część buczyn (siedlisko 9130), grądów (siedlisko 9160) i łęgów (siedlisko 91E0) zostały wyłączone z użytkowania gospodarczego i wyznaczone jako tzw. „ostoje różnorodności biologicznej” na podstawie Zarządzenia nr 5 Dyrektora RDLP w Szczecinku z dn. 2 marca 2010.

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH320009

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych
(opcjonalnie)

--